

Framtidens medielandskap, demokratin och den sociala sammanhållningen

Jesper Strömbäck

För att ett demokratiskt samhälle ska fungera krävs någon form av social sammanhållning som vilar på frivillighetens grund. Det krävs för att det ska finnas något som binder samman människor som inte har några direkta relationer med varandra och kanske aldrig kommer att mötas, för att människor ska kunna samarbeta för att nå gemensamma mål, för att människor ska känna att de ingår i en helhet större än dem själv, och för att de demokratiska processerna och demokratiskt fattade beslut ska uppfattas som legitima. Det i sin tur hänger samman med viljan att betala skatt, att följa olika lagar och regler, och för att människor ska acceptera en välfärdsstat som omfördelar resurser.

Frågan om den sociala sammanhållningens natur och förutsättningar – eller, för att parafrasera Simmel, hur det demokratiska samhället är möjligt – är därför central för att analysera den demokratiska samhällsutvecklingen.¹ Det gäller inte minst i tider av stora och omvälvande samhällsförändringar liksom den vi lever i nu. Under de senaste decennierna har globaliseringen och individualiseringen tilltagit, samtidigt som den globala migrationen har ökat och teknikutvecklingen accelererat.² Enligt många observatörer befinner vi oss nu bara i början av vad som kan karaktäriseras som en tredje industriell revolution, lika omvälvande som mekaniseringen och utvecklingen av ångkraften (*den första industriella revo-*

---

¹ Simmel, 1981.

² För översikter, se Framtidskommissionen, 2013; Strömbäck, 2013.